

ВЕЛИКІЕ ЗЕМЛЯКИ:

представители научных медицинских школ Харькова

Медичний факультет Імператорського Харківського університету

Харківський національний медичний університет — одна з найстаріших вищих медичних шкіл України. Він веде свою історію від 1804 р., коли були підписані документи про заснування Імператорського Харківського університету, створеного за ініціативою видатного діяча культури і науки України початку XIX ст. — В.Н. Каразіна. За статутом університету, підписаним Олександром I в листопаді 1804 р., серед 4-х університетських відділень в ньому значилося і відділення лікувальних та медичних наук, згодом медичний факультет. На лікарському відділенні було створено 6 спеціальних кафедр: 1) анатомії, фізіології та судової лікарської науки; 2) патології, терапії та клініки; 3) лікарського речовинослов'я, фармації та лікарської словесності; 4) хірургії; 5) повивального мистецтва; 6) худоболікування.

Створення університету благотворно позначилося на подальшому розвитку не тільки Харкова, але й всього півдня України. Як стверджував проф. І.І. Срезневський у звіті про стан університету в 1842/43 р. «... он привлек в город просвещенное общество, и этого было достаточно, чтобы привлечь и промышленность, и богатство, и все, что возвышает город». Особливу роль в діяльності університету та житті міста грав медичний факультет, і це виявлялося не тільки в підготовці фахівців-лікарів і вчених-медиків, а й у загальному культурному розвитку Харківщини. Тут працювали не просто чудові вчені-першопрохідці у багатьох напрямках медицини. Вони були ще й просвітниками, гуманістами, людьми, яких вирізняли глибокий патріотизм і високі моральні принципи. Імена професорів В.Ф. Грубе, Л.Л. Гіршмана, А.Г. Подреза, І.П. Лазаревича, В.Я. Данилевського, М.С. Бокаріуса, М.П. Трінклера, В.П. Воробйова і багатьох інших широко відомі в історії медицини і принесли заслужену славу Харкову.

Саме професорами медичного факультету Харківського університету були виконані в той час перші в Російській імперії операції оваріотомії, тотальної резекції шлунка, операції на відкритому серці, зроблені значні наукові відкриття. Кращі представники медичної громадськості надавали кваліфіковану медичну допомогу воїнам під час воєн, мирному населенню в період різних епідемій. До ради професорів медичного факультету зверталася міська влада з проханням надати пропозиції і розробити заходи щодо боротьби із заразними хворобами, дати поради щодо подальшого розвитку медичної освіти. Так в Харкові з'явилися інститути: педагогічний, ветеринарний, інститут підвищення кваліфікації лікарів, у 1861 р. було створено Харківське медичне товариство, яке протягом свого більш ніж 150-річного існування зробило неоціненний внесок у розвиток медицини Слобожанщини. Саме воно створило в 1910 році в Харкові Жіночий медичний інститут, який випустив до 1920 р. понад 2000 жінок-лікарів.

У 1920 р. Харківський університет, як і всі інші в країні, було скасовано, а факультети реформовані в нові вищі навчальні заклади з передачею їм всього майнового комплексу, штатів і фінансування. Розпорядженням Наркомосу УСРР медичний факультет університету був злитий з Жіночим медичним інститутом Харківського медичного товариства і реформований в самостійний навчальний заклад — Харківську державну медичну академію.

Імператорський Харківський університет. Флігель в якому розташовувалися перші клініки медичного факультету. 1815 р.

Колегія професорів медичного факультету Харківського університету

Професор П.І. Шатілов серед студентів (1915)

ККолаж «Клініки медичного факультету Харківського університету»

Пологова зала акушерської клініки медичного факультету Харківського університету (поч. XX ст.)